

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

เสริมสร้างธรรมาภิบาล พัฒนางานสู่สากล

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒

การจัดทำรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงพร้อมข้อเสนอแนะ เรื่องปัญหา การจัดการศึกษาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากวลีที่ว่า “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” เราจึงอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาคุณภาพของเด็กเล็กอย่างเหมาะสมย่อมสามารถส่งเสริมให้เด็กเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพ อันจะส่งผลดีต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติต่อไป โดยเฉพาะเด็กเล็กอายุ ๓-๕ ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมวัย ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้เล็งเห็นความสำคัญกับการศึกษาของเด็กเล็กจึงได้บัญญัติรับรองเรื่องนี้ไว้ในมาตรา ๕๔ โดยกำหนดให้ “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย” นอกจากนี้ ยังได้กำหนดเรื่อง การปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาไว้ในมาตรา ๒๕๘ ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ โดยมีการกำหนดมาตรฐานออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นมาตรฐานสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมถึงเป็นการยกระดับการจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐานครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินลงพื้นที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่แสวงหาข้อเท็จจริงและประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ ตลอดจนการประชุมหารือเพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) ทั้งนี้ จากข้อมูลในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องทำการปรับปรุงและพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาสถานศึกษา การพัฒนาครูผู้สอนและการดำเนินการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ ให้สมวัย การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายที่มีบทบาททางด้านการศึกษาด้านสุขภาพอนามัย รวมทั้งการตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อเท็จจริงเพื่อจัดทำรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงพร้อมข้อเสนอแนะ เรื่องปัญหาการจัดการศึกษาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป